

แผนที่จังหวัดสุรินทร์

ราชอาณาจักรกัมพูชา

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)
สำนักงานสุรินทร์ (สุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ)
๓๕๕/๓-๖ ถนนเทศบาล ๑ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุรินทร์ ๓๒๐๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๔๔๕๑ ๔๔๔๗-๘ โทรสาร ๐ ๔๔๕๑ ๘๕๓๐
อีเมล์: tatsurin@tat.or.th

คู่มือท่องเที่ยว จังหวัดสุรินทร์

อภินันทนาการจากอนุสาร อ.ส.ท. ฉบับเดือนตุลาคม ๒๕๕๒

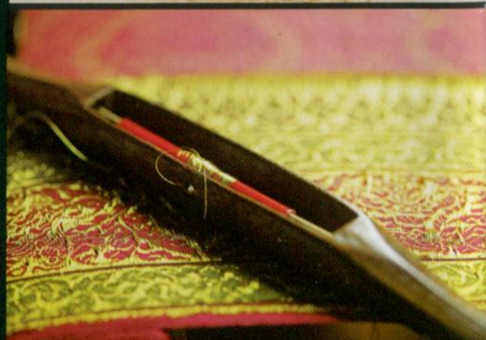

สารบัญ

สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

- อำเภอเมืองสุรินทร์ ๔
- อำเภอเขวาสินรินทร์ ๘
- อำเภอปราสาท ๘
- อำเภอพนมดงรัก ๙
- อำเภอกาบเชิง ๑๑
- อำเภอศีขรภูมิ ๑๒
- อำเภอลำดวน ๑๓
- อำเภอสังขะ ๑๔
- อำเภอจอมพระ ๑๖
- อำเภอบัวเชด ๑๗
- อำเภอท่าตูม ๑๘

เทศกาลงานประเพณี ๒๐

การเดินทาง ๒๒

คำขวัญจังหวัดสุรินทร์

สุรินทร์ถิ่นช้างใหญ่ ผ้าไหมงาม
ประคำสวย ร่ำรวยปราสาท
ผักกาดหวาน ข้าวสารหอม
งามพร้อมวัฒนธรรม

คู่มือท่องเที่ยว จังหวัดสุรินทร์

แอ่งอารยธรรมอีสานที่เจริญรุ่งเรืองมานานเนิ่น ผสมผสานวัฒนธรรมของหลายชนชาติ จนกลายเป็นเอกลักษณ์ที่งดงามและควรค่าแก่การศึกษา และจากการสืบสาวทางประวัติศาสตร์ทำให้ทราบว่า จังหวัดสุรินทร์นั้นมีหลักฐานมาอย่างยาวนาน เชื่อกันว่าเมืองแห่งนี้ก่อร่างสร้างขึ้นราว ๒,๐๐๐ ปีล่วงมาแล้ว โดยยุคที่รุ่งเรืองที่สุดอยู่ในช่วงที่ขอมเข้ามามีอำนาจในบริเวณนี้ จนเมื่ออาณาจักรกัมพูชาเสื่อมอำนาจลง เมืองแห่งนี้จึงถูกปล่อยทิ้งไว้หลายร้อยปี หว่ายังคงรักษามรดกทางวัฒนธรรมไว้มากมาย โดยเฉพาะปราสาทหินต่าง ๆ

ในราวปี พ.ศ. ๒๒๖๐ ได้มีชาวพื้นเมืองกลุ่มหนึ่งที่เรียกตัวเองว่าส่วย หรือกูย มีความสามารถในการคล้องช้างป่ามาเลี้ยง อพยพข้ามฝั่งโขง จากอัตตะปือแสนแป ในแคว้นจำปาสัก เข้ามายังดินแดนอีสานใต้

จวบจนเข้าสู่ปี พ.ศ. ๒๓๐๒ ในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระที่นั่งสุริยาสน์อมรินทร์ (พระเจ้าเอกทัศน์) พระยาช้างเผือกของพระองค์ได้แตกออกจากโรงช้างต้น จึงโปรดให้เจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกและกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท สองพี่น้องทหารเอกคู่พระทัยออกติดตามจนถึงเมืองพิมาย ได้ทราบข่าวว่าริมเขาพนมดงรักมีพวกส่วยชำนาญในการจับช้าง เลี้ยงช้าง จึงได้ออกติดตามกลุ่มคนเหล่านี้ ซึ่งประกอบไปด้วยเชียงปุ่มแห่งบ้านเมืองที เชียงสี แห่งบ้านกุดหวาย เชียงไชย แห่งบ้านกุดปะไท ตากะจะและเชียงขัน แห่งบ้านโคกลำดวน และเชียงฆะ แห่งบ้านอัจจะ ครั้นเสร็จภารกิจในครั้งนั้น ด้วยความดีความชอบพระเจ้าเอกทัศน์จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งบรรดาศักดิ์ให้แก่หัวหน้าบ้านป่าดงทั้งหมด โดยเชียงปุ่ม แห่งบ้านเมืองที เป็นหลวงสุรินทรภักดี

จวบจนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๓๐๖ จึงปรากฏหลักฐานว่าหลวงสุรินทรภักดี (เชียงปุ่ม) หัวหน้าบ้านเมืองที ได้ขอให้เจ้าเมืองพิมายกราบบังคมทูลขอพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จากพระเจ้าเอกทัศน์ในการย้ายที่ตั้งของบ้านเมืองที มาอยู่ในบริเวณบ้านคูประทาย เนื่องจากเห็นว่ามีชัยภูมิเหมาะสม มีน้ำท่าอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การประกอบอาชีพและอยู่อาศัย ทั้งยังมีกำแพงค่ายคูล้อมรอบ ๒ ชั้น และนี่คือที่ตั้งเมืองสุรินทรในปัจจุบัน

ครั้นต่อมาหลวงสุรินทรภักดีได้ทำความดีความชอบจนเป็นที่โปรดปราน พระเจ้าเอกทัศน์จึงทรงยกบ้านคูประทายเป็นเมืองประทายสมันต์ และเลื่อนบรรดาศักดิ์หลวงสุรินทรภักดีเป็นพระยาสุรินทรภักดีศรีณรงค์จางวาง โดยให้เป็นเจ้าเมืองขึ้นปกครองในปี พ.ศ. ๒๓๒๙

ล่วงเข้าสู่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อเมืองประทายสมันต์เป็นเมืองสุรินทร์ ตามสร้อยบรรดาศักดิ์ของเจ้าเมือง และมีการสืบทอดการปกครองแบบสืบเชื้อสายมาอีก ๑๑ คน จนถึงปี พ.ศ. ๒๔๕๑ ได้มีการปรับปรุงระบบบริหารราชการแผ่นดินเป็นเทศาภิบาลส่วนกลาง จึงได้แต่งตั้งพระกรุงศรีบุรีรักษ์ (สุม สุมานนท์) มาดำรงตำแหน่งเป็นข้าหลวงประจำจังหวัด หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์เป็นคนแรกนับแต่นั้นเป็นต้นมา

จังหวัดสุรินทร์แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๗ อำเภอ คือ อำเภอเมืองสุรินทร์ ชุมพลบุรี ท่าตูม จอมพระ ปราสาท กาบเชิง รัตนบุรี สนม ศีขรภูมิ สังขะ สำโรงทาบ บัวเชด ลำดวน โนนนารายณ์ ศรีณรงค์ พนมดงรัก และเขวาสินรินทร์

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ดและมหาสารคาม
ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดศรีสะเกษ
ทิศใต้ ติดต่อกับราชอาณาจักรกัมพูชา
ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดบุรีรัมย์

อนุสาวรีย์พระยาสุรินทรภักดีศรีณรงค์จางวาง (ปุม)

สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

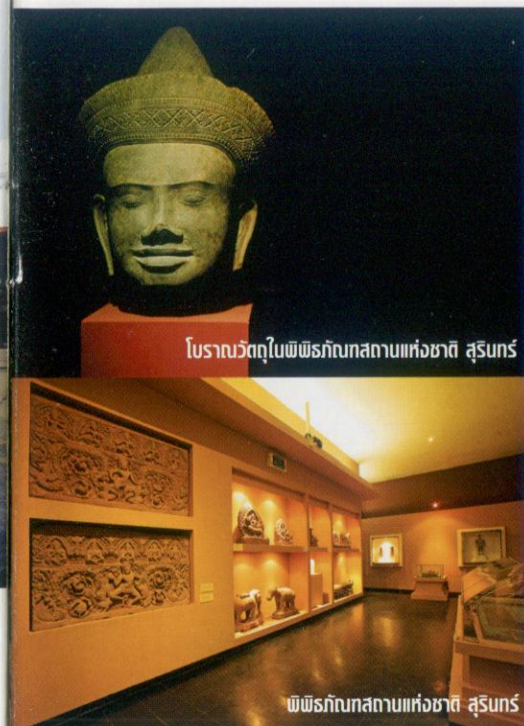
อำเภอเมืองสุรินทร์

ศาลหลักเมืองสุรินทร์ ตั้งอยู่ที่ถนนหลักเมือง เป็นสถานที่สำคัญคู่บ้านคู่เมืองของชาวสุรินทร์ อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดไปทางทิศตะวันตกประมาณ ๕๐๐ เมตร เดิมเป็นเพียงศาลที่ยังไม่มีหลักเมือง จนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๑ กรมศิลปากรได้ออกแบบสร้างศาลหลักเมืองใหม่ เสาหลักเมืองเป็นไม้ชัยพฤกษ์ที่ได้มาจากนายประสิทธิ์ มณีกาญจน์ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี เป็นเสาไม้สูง ๓ เมตร วัดรอบเสาได้ ๑ เมตร ทำพิธียกเสาหลักเมืองและสมโภชเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ ปัจจุบันกำลังทำการก่อสร้างศาลหลักเมืองใหม่ขึ้นอย่างสวยงาม

ศาลหลักเมืองสุรินทร์

อนุสาวรีย์พระยาสุรินทรภักดีศรีณรงค์จางวาง (ปุม) ตั้งอยู่บริเวณทางด้านใต้ของเมืองสุรินทร์ สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์สถานระลึกถึงผู้สร้างเมืองสุรินทร์ ลักษณะเป็นอนุสาวรีย์รูปหล่อทองเหลืองรมดำ สูง ๒.๒ เมตร มือขวาถือของ้าว แสดงให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญในการบังคับช้าง และแสดงให้เห็นว่าสุรินทร์เป็นเมืองช้างมาแต่โบราณ ด้านหลังสะพายดาบคู่ หมายถึงความเป็นนักรบที่กล้าหาญ อันเป็นคุณสมบัติที่ตกทอดเป็นมรดกของคนสุรินทร์ อนุสาวรีย์พระยาสุรินทรภักดีฯ ทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๕

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุรินทร์ ตั้งอยู่ที่ถนนสุรินทร์-ปราสาท แบ่งการจัดแสดงออกเป็น ๔ ส่วน โดยในส่วนของห้องจัดแสดงนิทรรศการนั้นแบ่งออกเป็น ๕ เรื่อง คือ ธรรมชาติวิทยา โบราณคดี ประวัติศาสตร์เมือง ชาติพันธุ์วิทยา และมรดกดีเด่น

โบราณวัตถุในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุรินทร์

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุรินทร์

ประจำจังหวัด ซึ่งกรมศิลปากรได้ทำการศึกษาและร่วมมือกับผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น ค้นคว้าและรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ มาจัดแสดง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในท้องถิ่น และได้เห็นภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นสุรินทร์ ที่ยังคงนำมารับใช้ปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

โบราณวัตถุที่จัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ที่เด่น ๆ ได้แก่ เครื่องมือ เครื่องใช้สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ประติมากรรมและชิ้นส่วนสถาปัตยกรรมเขมร อาวุธโบราณ เครื่องประดับเงิน ผ้าไหม ฯลฯ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุรินทร์ เปิดให้เข้าชมทุกวันพุธ-อาทิตย์ เวลา ๐๙.๐๐-๑๖.๐๐ นาฬิกา เว้นวันจันทร์-อังคาร และวันหยุดนักขัตฤกษ์ อัตราค่าเข้าชม คนละ ๒๐ บาท สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๔๔๕๑ ๓๓๕๘ www.thailandmuseum.com

วัดบูรพาราม

วัดบูรพาราม ตั้งอยู่ที่ถนนกรุงศรีใน ใกล้กับศาลากลางจังหวัด เป็นวัดเก่าแก่ที่สร้างขึ้นตั้งแต่ราวสมัยกรุงธนบุรีหรือต้นรัตนโกสินทร์ มีอายุกว่า ๒๐๐ ปี หรือเท่ากับเมืองสุรินทร์นั่นเอง สร้างโดยพระยาสุรินทรภักดีศรีณรงค์จางวาง ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปหลวงพ่อพระชีว์ (หลวงพ่อประจี) เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง ๔ ศอก สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นมาพร้อมกับวัดบูรพาราม เป็นที่เคารพสักการะของประชาชนอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ ภายในวัดยังมีรูปเหมือนหลวงปู่ดุลย์ อตุโล พระเถระที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ที่พุทธศาสนิกชนต่างเลื่อมใสศรัทธา

ห้วยเสนง เป็นอ่างเก็บน้ำของโครงการชลประทาน อยู่ห่างจากตัวเมืองสุรินทร์ประมาณ ๙ กิโลเมตร ห้วยเสนงเป็นอ่างเก็บน้ำที่มีสันเขื่อนสูง บนสันเขื่อนเป็นถนนลาดยาง เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของชาวเมืองสุรินทร์ และภายในที่ทำการชลประทานมีพระตำหนักที่ประทับของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีอีกด้วย (การเข้าชมพระตำหนักต้องทำหนังสือแจ้งล่วงหน้า) สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๔๔๕๑ ๑๙๖๖

การเดินทาง จากตัวเมืองสุรินทร์ไปตามทางหลวงหมายเลข ๒๑๔ (สุรินทร์-ปราสาท) ประมาณ ๕ กิโลเมตร บริเวณหลักกิโลเมตรที่ ๕-๖ แยกซ้ายมือไปทางถนนริมคลองชลประทานประมาณ ๔ กิโลเมตร

วนอุทยานพนมสวาย

ปราสาทเมืองที

วนอุทยานพนมสวาย ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองสุรินทร์ประมาณ ๒๐ กิโลเมตร วนอุทยานพนมสวายถือเป็นภูเขาศักดิ์สิทธิ์ของชาวสุรินทร์มานานเนิ่น มีประเพณีการเดินขึ้นยอดเขาเพื่อแสวงบุญในวันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๕ ซึ่งเป็นวันหยุดประจำปีของคนเมืองสุรินทร์มาแต่โบราณ ปัจจุบันมีการปรับปรุงให้เป็นสถานที่พักผ่อนทางจิตใจ หรือพุทธอุทยาน มีการก่อสร้างพระพุทธรูปและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ไว้ให้ศาสนิกชนได้ขึ้นมากราบไหว้บูชาเป็นสิริมงคลแก่ตัว และมีระฆังกุศลจำนวน ๑,๐๘๐ ใบ สำหรับผู้ที่มาเยี่ยมเยือนได้เคาะตามความเชื่อที่ว่า ผู้ที่เคาะระฆังครบจะได้รับมงคลสูงสุดและมีชื่อเสียงกังวานไกลเหมือนเสียงระฆัง

การเดินทาง วนอุทยานพนมสวายอยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๒๒ กิโลเมตร ไปตามทางหลวงหมายเลข ๒๑๔ (สุรินทร์-ปราสาท) ระยะทาง ๑๔ กิโลเมตร จากนั้นเลี้ยวขวาเข้าไปตามถนน รพช. สร. ๒๐๗๒ อีกประมาณ ๖ กิโลเมตร

ปราสาทเมืองที ตั้งอยู่ภายในบริเวณวัดจอมสุทธาวาส ปราสาทเมืองทีเป็นปราสาทแบบเขมรที่ได้รับการดัดแปลงในสมัยหลัง ตัวปราสาทก่อด้วยอิฐฉาบปูน มี ๕ หลัง สร้างรวมกันเป็นหมู่บนฐานเดียวกัน หลังหนึ่งอยู่ตรงกลาง อีก ๔ หลังอยู่ที่มุมทั้งสี่ ทว่าปัจจุบันเหลือเพียง ๓ หลัง แผนผังของตัวปราสาทเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุมไม้สิบสอง ปราสาทประธานมีขนาดใหญ่ที่สุด มีบันไดขึ้นทั้ง ๔ ด้าน ปราสาทเมืองทีถูกสร้างขึ้นเพื่อการใดยังไม่มีใครทราบ เพราะไม่ปรากฏจารึกหรือสิ่งอื่นใดให้นักประวัติศาสตร์ได้เรียนรู้ รวมทั้งยังไม่ทราบแน่ชัดว่าสร้างขึ้นเมื่อครั้งไหน

การเดินทาง จากตัวเมืองไปตามทางหลวงหมายเลข ๒๒๖ (สุรินทร์-ศีขรภูมิ) ระยะทางประมาณ ๑๖ กิโลเมตร ถึงบ้านโคกลำดวน เลี้ยวซ้ายเข้าวัดจอมสุทธาวาส

หมู่บ้านจักสานบ้านบุทม ตั้งอยู่ที่ตำบลเมืองที ชาวบ้านจะใช้เวลาว่างมาสานตะกร้าและภาชนะต่าง ๆ ที่ทำจากหวายเส้นเล็ก ๆ เรียกว่าหวายหางหนู โดยจะไม่ลงแล็กเกอร์ ทำให้ตะกร้าของที่นี่ดูงดงามเป็นธรรมชาติอย่างมาก ปัจจุบันมีการดัดแปลงให้เป็นสินค้าที่ระลึกและของชำร่วยอีกด้วย

การเดินทาง ออกจากตัวเมืองสุรินทร์ โดยข้ามทางรถไฟด้านตรงข้ามสุรินทร์พลาซ่า ถึงสี่แยกมีป้ายบอกให้เลี้ยวซ้ายเข้าเส้นทาง รพช. (เกาะลอย-เมืองลีง) ระยะทางประมาณ ๘ กิโลเมตร

หมู่บ้านทอผ้าไหมยกทองจันท์โสมา บ้านท่าสว่าง ตั้งอยู่ที่บ้านท่าสว่าง หมู่บ้านนี้ได้รับการยกย่องว่าทอผ้าได้ประณีตงดงามและมีลวดลายตระการตายิ่งนัก โดยมีอาจารย์วีรธรรม ตระกูลเงินไทย เป็นแกนนำในการอนุรักษ์การทอผ้ายกทองชั้นสูงแบบราชสำนักไทยโบราณ

นอกจากนี้ ที่นี่ยังใช้กี่ทอผ้าแบบพิเศษที่สามารถทอลวดลายวิจิตรได้อย่างหาใครเทียบได้ยาก เพราะใช้กี่ทอผ้าไหม ๑,๔๑๖ ตะกอ ใช้คนทอถึง ๔ คน ในแต่ละวันจึงได้เนื้องานไม่มากนัก ทำให้ผ้าของที่นี่มีราคาสูง แต่ก็คุ้มค่าอย่างยิ่งกับความพยายามของทั้งผู้ออกแบบลายและผู้ทอ เนื่องจากว่าได้ลวดลายที่สุดแสนตระการตา จนมีชื่อเสียงไปทั่วโลกเมื่อได้รับคัดเลือกจากรัฐบาลให้ทอผ้าสำหรับผู้นำเอเปกเมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๕๔๖

หมู่บ้านทอผ้าไหมยกทองจันท์โสมา บ้านท่าสว่าง

ผ้าไหมยกทองลวดลายประณีตงดงาม

ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติสุรินทร์

การเดินทาง จากตัวเมืองสุรินทร์ ใช้ทางหลวงชนบท สร. ๔๐๒๖ ระยะทางประมาณ ๑๐ กิโลเมตร

ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติสุรินทร์ ตั้งอยู่ในบริเวณอำเภอเมืองสุรินทร์ ภายในศูนย์หม่อนไหมฯ มีนิทรรศการที่สามารถสัมผัสได้จริง เพราะมีโรงเรือนเลี้ยงไหมในระยะต่าง ๆ ซึ่งสามารถเห็นไหมตั้งแต่ออกจากไข่ ไปเป็นหนอนไหม จนเข้าสู่ระยะที่ทอรัง ไปจนถึงกรรมวิธีการสาวไหม ย้อมสีธรรมชาติ วัสดุที่ใช้ในการย้อม การทอผ้าไหม โดยเฉพาะผ้าโฮล อันเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์ นอกจากนี้ยังมีแปลงสาธิตการปลูกหม่อนต้นแบบอีกด้วย

ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ เปิดให้เข้าชมในวันจันทร์-ศุกร์ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ นาฬิกา สอบถามเพิ่มเติมได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๔๔๕๑ ๑๓๙๓

การเดินทาง จากตัวเมืองสุรินทร์ ใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๒๖ (สุรินทร์-บุรีรัมย์) ระยะทางประมาณ ๓ กิโลเมตร ศูนย์หม่อนไหมฯ อยู่ทางด้านซ้ายมือ

ลูกประคำเงิน หรือลูกปะเกือม เครื่องประดับของสุภาพสตรี

หมู่บ้านหัตถกรรม เขวาสินรินทร์

ลูกประคำเงิน

อำเภอเขวาสินรินทร์

หมู่บ้านหัตถกรรมเขวาสินรินทร์ ตั้งอยู่ทางเหนือของตัวเมืองสุรินทร์ หมู่บ้านแห่งนี้มีชื่อเสียงอย่างยิ่งในการทอผ้าไหมพื้นเมือง ที่เรียกว่าผ้าโฮล เป็นผ้ามัดหมี่ย้อมด้วยสีธรรมชาติเท่านั้น และใช้กระสวยถึง ๗ กระสวย (ปกติผ้ามัดหมี่ทั่วไปใช้เพียง ๑ กระสวย) ผ้าโฮลจึงมีความประณีตวิจิตร และถือเป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นของสุรินทร์เลยทีเดียว

อีกผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมอย่างมากก็คือลูกประคำเงิน ซึ่งมีลักษณะและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของหมู่บ้าน เรียกกันว่าลูกปะเกือม เป็นการนำแผ่นเงินมาตีขึ้นรูปจนเป็นรูปกลมหรือรี ก่อนจะนำมาทำเป็นเครื่องประดับของสุภาพสตรีได้อย่างงดงามยิ่งนัก มีจำหน่ายและชมวิธีการทำได้ที่กลุ่มเครื่องเงินบ้านโชค หมู่ ๓ ตำบลเขวาสินรินทร์ โทรศัพท์ ๐๘ ๑๓๐๙ ๔๓๕๒, ๐๘ ๖๒๖๔ ๕๓๓๑

การเดินทาง จากตัวเมืองสุรินทร์ ไปตามทางหลวงหมายเลข ๒๑๔ (สุรินทร์-ร้อยเอ็ด) ประมาณ ๑๔ กิโลเมตร มีทางแยกขวาไปอำเภอเขวาสินรินทร์ เข้าไปประมาณ ๔ กิโลเมตร แล้วเลี้ยวขวาไปยังศูนย์หัตถกรรมอีกราว ๕๐๐ เมตร

อำเภอปราสาท

ปราสาทบ้านไพล ตั้งอยู่ที่บ้านปราสาท เป็นศาสนสถานของฮินดู ศิลปะขอม สร้างขึ้นเพื่อถวายแด่พระอิศวร ตัวปราสาทมีลักษณะเป็นปรางค์ ๓ องค์ สร้างด้วยอิฐขัดตั้งเรียงเป็นแนวเดียวกัน มีคูน้ำล้อมรอบ ยกเว้นทางด้านทิศตะวันออก สำหรับปราสาทแห่งนี้สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๖ ทว่าส่วนของศิวลึงค์และทับหลังบางส่วนได้สูญหายไปเสียแล้ว มีทับหลังบางส่วนเก็บไว้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย

ปราสาทบ้านไพล

ทับหลังของปราสาทบ้านไพล

ปราสาทบ้านไพล ศาสนสถานฮินดู ที่สร้างขึ้นตามศิลปะขอม

การเดินทาง จากตัวเมืองสุรินทร์ ไปตามทางหลวงหมายเลข ๒๑๔ ระยะทางประมาณ ๒๒ กิโลเมตร มีทางแยกขวาไปตามทางลาดยางอีก ๓ กิโลเมตร

ปราสาทหินบ้านพลวง สร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๖-๑๗ เป็นศิลปะขอมแบบบาปวนผสมกับแบบนครวัด และแม้จะมีขนาดเล็ก แต่โดดเด่นที่ลวดลายแกะสลักอันประณีตงดงาม ลักษณะของปราสาทเป็นปรางค์องค์เดียว ตั้งอยู่บนฐานศิลาแลงสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดใหญ่ ซึ่งแต่เดิมน่าจะประกอบด้วยปรางค์ ๓ องค์เรียงกันเหมือนที่พบเห็นได้ทั่วไป ทว่ายังสร้างไม่เสร็จเรียบร้อยดีก็ถูกปล่อยทิ้งร้างไปก่อน

จุดเด่นของปราสาทหินบ้านพลวงคือภาพจำหลักบนทับหลัง ที่เป็นรูปเทวดาประทับยืนบนหลังช้างอยู่เหนือเกียรติมุข พระหัตถ์ทั้งสองถือพวงมาลัย ริมขอบบานบนสลักเป็นรูปโยคีนั่งสมาธิเรียงแถว ๖ ตน หน้าบันเป็นรูปพระกฤษณะยืนประทับอยู่บนเศียรเกียรติมุข พระหัตถ์ซ้ายท้าวพระกฤษฎี พระหัตถ์ขวาทรงแบกเขาโควรรธนะ มีรูปโคประกอบและสลักเป็นรูปนาคราช ๕ เศียร ข้างละ ๑ ตัว ส่วนองค์ปรางค์แกะสลักเป็นลวดลายดอกไม้ สันนิษฐานกันว่าปราสาทแห่งนี้สร้างขึ้นเพื่อถวายพระอินทร์ เพราะลักษณะของทับหลังส่วนมากจะสลักเป็นรูปพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ

ปราสาทหินบ้านพลวงเปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา ๐๗.๐๐-๑๘.๐๐ นาฬิกา ค่าเข้าชม ชาวไทยคนละ ๑๐ บาท ชาวต่างประเทศคนละ ๓๐ บาท

การเดินทาง จากตัวเมืองไปตามทางหลวงหมายเลข ๒๑๔ (สุรินทร์-ปราสาท-กาบเชิง) ระหว่างกิโลเมตร ๓๔-๓๕ เลี้ยวซ้ายเข้าไปอีกราว ๙๐๐ เมตร

อำเภอพนมดงรัก

โบราณสถานกลุ่มปราสาทตาเมือน ตั้งอยู่ที่บ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง เป็นโบราณสถานแบบขอม ๓ หลัง ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน ติดแนวชายแดนประเทศไทยและกัมพูชา เป็นลักษณะปราสาทหินที่ถูกสร้างขึ้นในยุคที่ขอมมีอำนาจในดินแดนแถบอีสานใต้

ปราสาทตาเมือน เป็นชื่อท้องถิ่น หมายถึงปราสาทตาไก่ ซึ่งถือเป็นปราสาทหลังแรกที่อยู่ลึกสุดจากชายแดน ปราสาทตาเมือนเป็นที่พักคนเดินทาง หรือธรรมศาลา ที่เป็น ๑ ใน ๑๗ แห่งที่พระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ แห่งเมืองพระนคร โปรดให้สร้างขึ้นจากศูนย์กลางของราชอาณาจักร คือเมืองยโสธรปุระ เมืองหลวงของอาณาจักรขอมโบราณ ไปยังเมืองพิมาย

ตัวปราสาทสร้างด้วยศิลาแลง มีลักษณะเป็นปรางค์องค์เดียว เป็นห้องยาวเชื่อมต่อมาทางด้านหน้า ผนังด้านหนึ่งปิดทึบ แต่สลักเป็น

ปราสาทตาเมือน

ลวดลายจำหลักงดงามที่ปราสาทตาเมือน

หน้าต่างหลอกเอาไว้ ส่วนอีกด้านมีหน้าต่างเรียงกันตลอด คล้ายกับห้องโถงของวิหาร เพียงแต่ไม่มีเสาค้ำยันที่เรียกว่าระเบียงคด และบนทับหลังเป็นรูปพระพุทธรูปปางสมาธิในซุ้มเรือนแก้ว ๒-๓ ท่อน เป็นศาสนสถานของพุทธศาสนาลัทธิมหายาน

ปราสาทตาเมือนโต๊จ เป็นชื่อท้องถิ่นหมายถึงปราสาทตาไก่เล็ก เป็นอโรคยศาลา หรือโรงพยาบาลของผู้เดินทางในยุคขอมโบราณ สร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๘ ลักษณะของปราสาทค่อนข้างสมบูรณ์ ตัวปราสาทประกอบด้วยปรางค์ประธานทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีมุขยื่นทางด้านหน้าทางทิศตะวันออก ก่อด้วยศิลาแลง ส่วนยอดเป็นหินทรายจำหลักรูปดอกบัว เยื้องไปทางด้านหน้าขวาขององค์ปรางค์เป็นที่ตั้งของบรรณาลัย มีประตูทางเข้าด้านทิศตะวันตก กรอบและเสาประตูทำด้วยหินทราย มีการค้นพบ

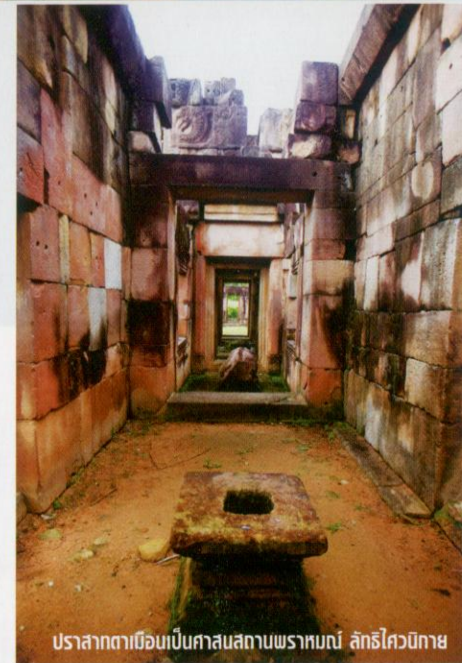

ปราสาทตาเมือนโต๊จ

ศิลาจารึกอักษรขอมเป็นภาษาสันสกฤต ซึ่งพระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ โปรดให้สร้างไว้ประจำอโรคยศาลาแห่งนี้ มีข้อความกล่าวนมัสการพระพุทธเจ้าพระไภษัชคุรุไวฑูรยะ ซึ่งเป็นพระโพธิสัตว์ผู้ประทานความไม่มีโรคแก่ประชาชนที่นับถือพระองค์ และกล่าวถึงการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประจำอโรคยศาลา ซึ่งปัจจุบันนี้ศิลาจารึกเก็บไว้ที่หอสมุดแห่งชาติท่าวาสุกรี

ปราสาทตาเมือนธม เป็นชื่อท้องถิ่นหมายถึงปราสาทตาไก่ใหญ่ ถือเป็นปราสาทที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในกลุ่มปราสาทตาเมือน ตัวปราสาทตาเมือนธมสร้างคร่อมโขดหินศักดิ์สิทธิ์ในรูปของสวยมภูลึงค์ หรือลึงค์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ซึ่งถือเป็นสิ่งบ่งบอกความสำคัญและสถานะของปราสาท คือ ศาสนสถานพราหมณ์ลัทธิไศวนิกาย และเป็นสถานที่สำหรับประกอบพิธีทางศาสนา

ปราสาทตาเมือนธมประกอบไปด้วยปรางค์ ๓ องค์ สร้างด้วยหินทราย หันหน้าไปทางทิศใต้ ปรางค์ประธานมีลวดลายจำหลักที่งดงาม แม้จะโดนลักลอบทำลายและทรุดโทรมลงบ้าง แต่ยังคงเห็นความงดงามอย่างยิ่ง และที่ลานริมระเบียงคดมุขทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ มีศิลาจารึกภาษาขอม กล่าวถึงชื่อพระกัลปกฤษณะ ซึ่งสันนิษฐานได้ว่าโบราณสถานแห่งนี้คงจะสร้างขึ้น

ปราสาทตาเมือนธม
เป็นปราสาทที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในกลุ่มปราสาทตาเมือน

ปราสาทตาเมือนเป็นศาสนสถานพราหมณ์ ลัทธิไศวนิกาย

เป็นศาสนสถานในศาสนาพราหมณ์ จากสถาปัตยกรรมและลวดลายจำหลัก ทำให้ทราบว่าน่าจะสร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๖ ปราสาทตาเมือนธมจึงมีอายุเก่าแก่กว่าโบราณสถานอีก ๒ แห่งในกลุ่มปราสาทนี้ การเข้าไปยังปราสาทตาเมือนธมควรสอบถามข้อมูลจากหน่วยงานทหารที่ดูแลพื้นที่ก่อนเข้าไปเยี่ยมชม

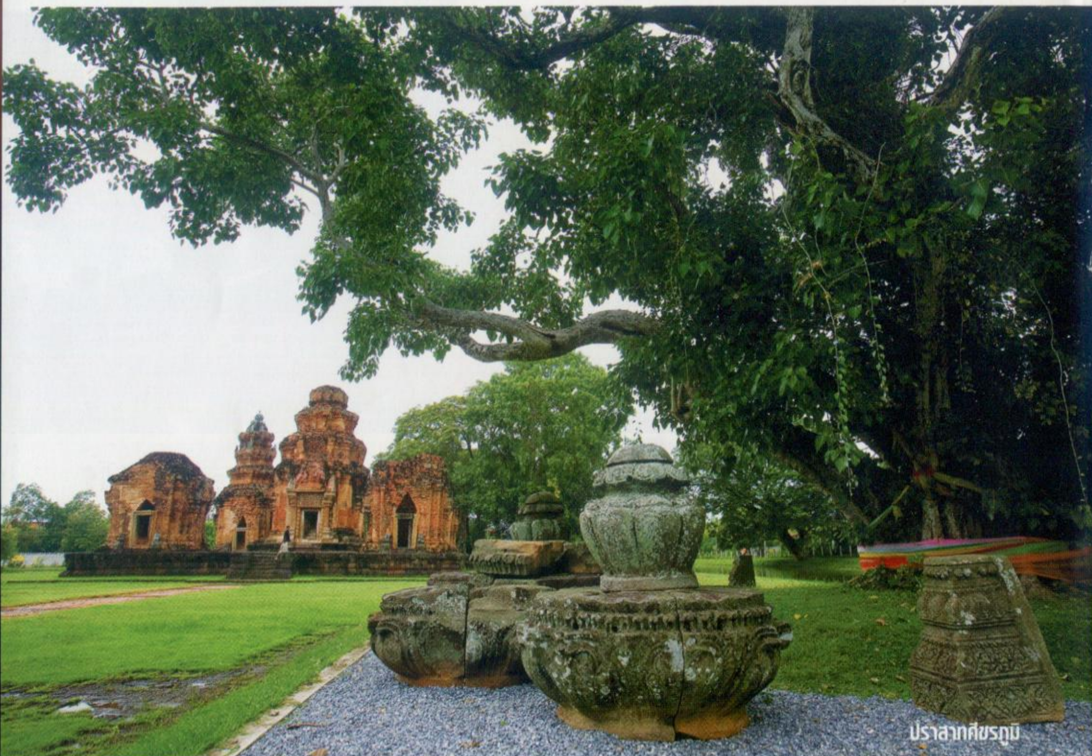

ช่องจอม เส้นทางข้ามแดนไปยังกัมพูชา

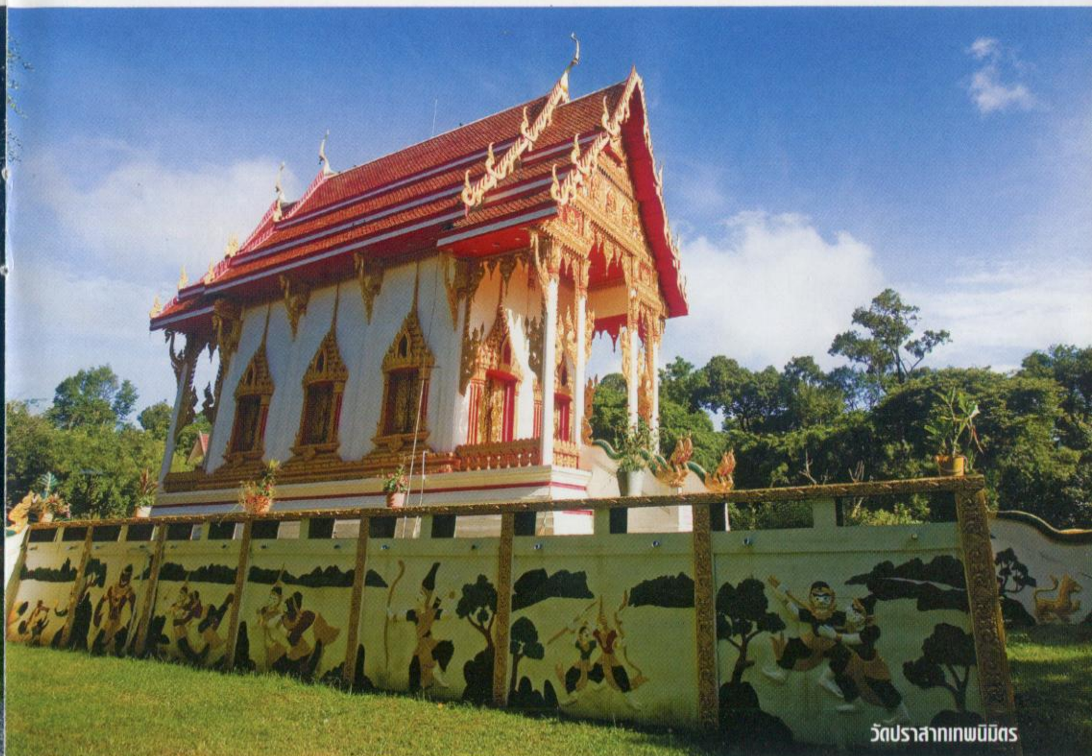
การเดินทาง จากตัวเมืองสุรินทร์ ใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๑๔ ผ่านอำเภอปราสาท แยกไปตามทางหลวงหมายเลข ๒๑๒๑ ทางไปอำเภอบ้านกรวด ประมาณ ๒๕ กิโลเมตร มีทางแยกที่บ้านตาเมียง เข้าไปอีก ๑๓ กิโลเมตร

อำเภอกาบเชิง

ตลาดการค้าช่องจอม ช่องจอมเป็นเส้นทางข้ามแดนไปยังกัมพูชา ที่ใหญ่และสะดวกสุดของจังหวัดสุรินทร์ (ฝั่งตรงข้ามของประเทศกัมพูชาคือชุมชนโอร์เสม็ด อำเภอสำโรง จังหวัดอุดรมีชัย) ทำให้มีการติดต่อสัญจรไปมาและซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างคนท้องถิ่นมาเป็นเวลานาน อันเป็นจุดเริ่มต้นแนวความคิดในการเปิดจุดผ่านแดนเพื่อประโยชน์ของคนทั้ง ๒ ประเทศ ตลาดแห่งนี้ทำการค้าและเป็นเส้นทางสัญจรไปมาทุกวัน สินค้าส่วนใหญ่เป็นของจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน รวมทั้งพวกสิ่งประดิษฐ์จากไม้ประเภทต่าง ๆ รวมถึงสินค้ามือสองประเภทเสื้อผ้า รถจักรยาน

การเดินทาง จากตัวเมืองสุรินทร์ ใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๑๔ (สุรินทร์-กาบเชิง) จากนั้นเลี้ยวขวาไปทางช่องจอม รวมระยะทางประมาณ ๖๙ กิโลเมตร

ปราสาทศีขรภูมิ

วัดปราสาทเทพนิมิตร

อำเภอศีขรภูมิ

ปราสาทศีขรภูมิ เป็นปราสาทขนาดเล็กที่มีทับหลังสวยงามและสมบูรณ์ชิ้นหนึ่งที่พบในประเทศไทย ลักษณะของตัวปราสาทก่อด้วยอิฐจำนวน ๕ หลัง ตั้งอยู่บนฐานศิลาแลง ซึ่งสร้างขึ้นตามความเชื่อเรื่องเขาพระสุเมรุ อันเป็นศูนย์กลางแห่งจักรวาล โดยแทนด้วยปรางค์ประธานและบรรจุศิวลึงค์ แสดงถึงการประทับของพระศิวะ เทพสูงสุดในไศวนิกาย ในสมัยนั้นจึงมีเพียงกษัตริย์และพราหมณ์เท่านั้นที่เข้าได้ สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยพุทธศตวรรษที่ ๑๗ ตามอิทธิพลของศิลปะขอมแบบบาปวนผสมแบบนครวัด ซึ่งต่อมาได้ดัดแปลงให้เป็นศาสนสถานในพระพุทธศาสนา ในราวประมาณพุทธศตวรรษที่ ๒๒-๒๓ เนื่องจากมีการพบศิลาจารึกอักษรธรรมอีสาน ภาษาไทย-บาลี ที่ผนังประตูปราสาทบริวารด้านทิศตะวันตกเล่าถึงการบูรณะปราสาทแห่งนี้

รูปจำหลักลวดลายอ่อนช้อยที่ปราสาทศีขรภูมิ

ความสำคัญและน่าสนใจที่ไม่ควรพลาดในการมาเยือนปราสาทศีขรภูมิ ได้แก่ ทับหลัง ซึ่งว่ากันว่ามีความงดงามอย่างยิ่ง เป็นรูปพระศิวนาฏราช หรือรูปพระอิศวรกำลังฟ้อนรำ ขณะที่เทพองค์อื่น ๆ เช่น พระพิฆเนศ พระพรหม พระนารายณ์ ร่วมเล่นดนตรี ซึ่งตามความเชื่อของศาสนาฮินดูเกี่ยวกับพลังของการดำรงอยู่ในจักรวาลว่า หากพระอิศวรฟ้อนรำถูกจังหวะ โลกจะสงบสุขไร้ภัยพิบัติ

ปราสาทศีขรภูมิเปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ นาฬิกา อัตราค่าเข้าชม ชาวไทยคนละ ๑๐ บาท ชาวต่างประเทศคนละ ๓๐ บาท

การเดินทาง จากตัวเมืองสุรินทร์ ไปตามทางหลวงหมายเลข ๒๒๖ ปราสาทศีขรภูมิอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอศีขรภูมิ ๑ กิโลเมตร

อำเภอลำดวน

ปราสาทตะเปียงเตีย ตั้งอยู่ภายในบริเวณวัดปราสาทเทพนิมิตร ลักษณะของปราสาทตะ-เปียงเตียเป็นรูปสี่เหลี่ยมหลังเดียว มียอดปราสาท ๕ ยอด รูปบัวตูม ประตูทางเข้ามีด้านเดียว คือทางทิศตะวันออก ตัวปราสาทก่อด้วยอิฐ เป็นสถาปัตยกรรมแบบลาว สันนิษฐานว่าน่าจะสร้างขึ้นในช่วงปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา สำหรับปราสาทแห่งนี้ ผู้เชี่ยวชาญกล่าวว่าน่าจะเรียกปรางค์มากกว่า เพราะด้วยลักษณะรูปทรงที่กล่าวมา และคำว่าตะเปียงเตีย ตามภาษาถิ่นหมายถึงหนองเป็ด ตามลักษณะพื้นที่ซึ่งจะมีนกเป็ดน้ำมาลงกินอาหารในหนองน้ำใกล้ ๆ กับบริเวณนี้

วนอุทยานป่าสนหนองคู เป็นเขตอนุรักษ์พันธุ์สนสองใบที่พบในสภาพธรรมชาติ ซึ่งเป็นโครงการร่วมระหว่างไทย-เดนมาร์ก มีเนื้อที่

สถานที่ศึกษาธรรมชาติ เขตอนุรักษ์พันธุ์สนสองใบ

วนอุทยานป่าสนหนองคู

๖๒๕ ไร่ ป่าสนสองใบผืนนี้เป็นกลุ่มสนที่พบในพื้นที่ราบเพียงไม่กี่แห่งของประเทศไทย ที่นี่นอกจากจะมีผืนป่าสนสองใบที่สมบูรณ์และงดงามแล้ว ยังมีกล้วยไม้และดอกไม้ต่าง ๆ มากมาย เป็นสถานที่ศึกษาธรรมชาติ รวมถึงพักผ่อนหย่อนใจได้เป็นอย่างดี

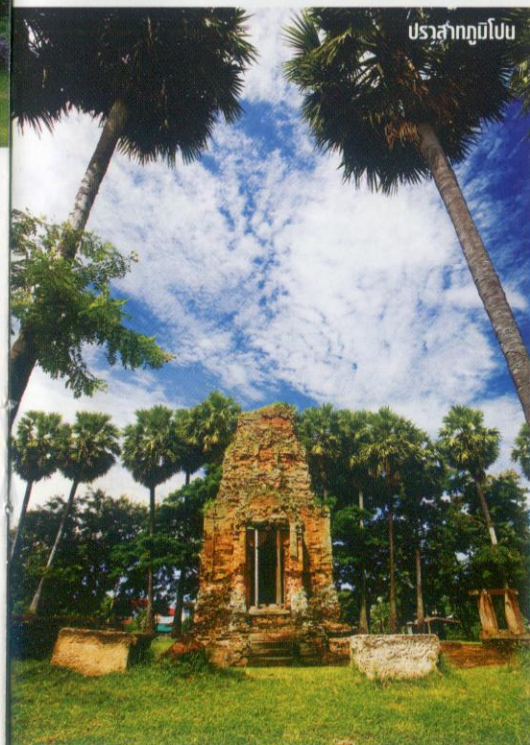
การเดินทาง จากตัวเมืองสุรินทร์ ใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๐๗๗ (สุรินทร์-สังขะ) ระยะทางประมาณ ๓๕ กิโลเมตร

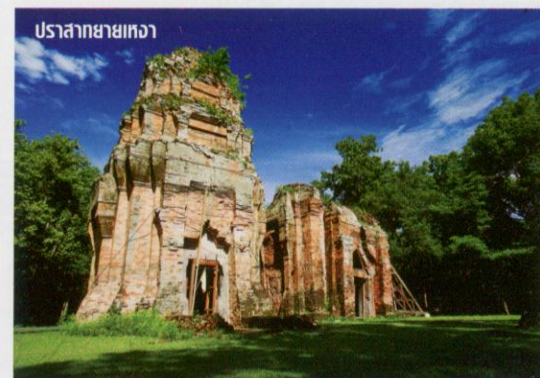
อำเภอสังขะ

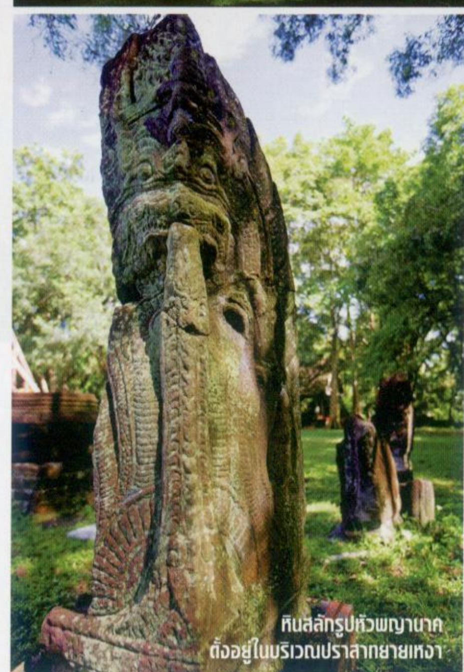
ปราสาทภูมิโปน นักโบราณคดีกล่าวว่าปราสาทแห่งนี้มีอายุเก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย เพราะปราสาทหลังที่อยู่ทางเหนือสุดนั้นเป็นศิลปะเขมร สร้างในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๓ ส่วนปราสาทหลังอื่นได้รับการก่อสร้างขึ้นในสมัยหลัง สันนิษฐานกันว่าน่าจะสร้างขึ้นเพื่อเป็นศาสนสถานของศาสนาฮินดู ลัทธิไศวนิกาย เช่นเดียวกับศาสนสถานแหล่งอื่น ๆ แม้ว่าจะไม่เคยมีการค้นพบศิวลึงค์ในปราสาทแห่งนี้ แต่ในปรางค์องค์ใหญ่มีการพบท่อโสมสูตร หรือท่อน้ำมนตร์ที่ต่อออกมาจากแท่นฐานรูปเคารพกลางห้องติดอยู่ที่ผนังในระดับพื้นห้อง

การเดินทาง จากตัวเมืองสุรินทร์ ใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๐๗๗ (สุรินทร์-สังขะ) ระยะทางประมาณ ๔๙ กิโลเมตร จากนั้นแยกเข้าทางหลวงหมายเลข ๒๑๒๔ (สังขะ-บัวเชด) ระยะทางประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ปราสาทอยู่ทางด้านซ้ายมือ

ปราสาทยายเหงา ศาสนสถานแบบขอมที่เก่าแก่อีกแห่งในประเทศไทย มีอายุอยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๓ ลักษณะแผนผังของอาคารที่หลงเหลืออยู่ประกอบด้วยปราสาท ๓ หลัง ตั้งเรียงกัน ทว่าปัจจุบันเหลือเพียง ๒ หลังเท่านั้น บริเวณปราสาทพบกลีบขนุนยอดปรางค์ เสาประดับกรอบประตู แกะสลักจากหินทราย จัดแสดงไว้ด้านหน้า ตัวปรางค์ก่อด้วยอิฐ ตั้งอยู่บนฐานศิลาแลง มีการจำหลักลวดลายต่าง ๆ ไว้พอสมควร อาทิ ที่กรอบหน้าบันเป็นรูปมกร ซึ่งเป็นสัตว์ผสมระหว่างสิงห์ ช้าง และปลา คาบนาคห้าเศียร ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันความงามของฝีมือช่างในยุคนั้น ๆ

ปราสาทภูมิโปน

ปราสาทยายเหงา

หินสลักรูปหัวพญานาค ตั้งอยู่ในบริเวณปราสาทยายเหงา

การเดินทาง จากตัวเมืองสุรินทร์ ใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๔ (โชคชัย-เดชอุดม) ทางเข้าอยู่ระหว่างหลักกิโลเมตรที่ ๑๘๙-๑๙๐ จากนั้นไปตามทางลูกรังอีก ๘๐๐ เมตร

ศาลปู่ตาภายในปราสาทจอมพระ

อำเภอจอมพระ

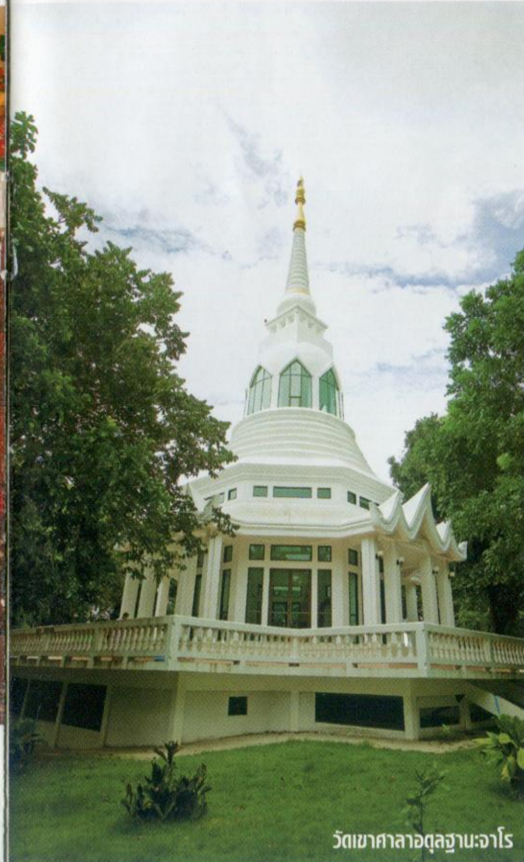
ปราสาทจอมพระ เป็นสิ่งก่อสร้างที่เรียกว่าอโรคยศาลา มีโครงสร้างที่ยังสมบูรณ์อยู่มาก อาคารต่าง ๆ ก่อด้วยศิลาแลงและใช้หินทรายประกอบ หันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีส่วนประกอบหลัก ๔ ส่วน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะแบบที่พบในที่อื่น คือ ปรางค์ประธานรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีมุขหน้า บรรณาลัย หรืออาคารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าตั้งอยู่ทางด้านหน้า มีกำแพงล้อมรอบพร้อมซุ้มประตูรูปกากบาทและสระน้ำนอกกำแพง

โบราณวัตถุสำคัญที่พบ ได้แก่ เศียรพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ๑ เศียร และรูปพระวัชรสัตว์ ๑ องค์ เช่นเดียวกับที่พบที่อโรคยศาลาในอำเภอพิมาย และที่พระปรางค์วัดกู่แก้ว จังหวัดขอนแก่น โบราณวัตถุเหล่านี้เป็นรูปเคารพในพุทธศาสนา ลัทธิมหายาน มีลักษณะตรงกับ

ปราสาทจอมพระ

ศิลปะขอมแบบบายน ซึ่งเป็นแบบศิลปะที่เจริญอยู่ในสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ แห่งอาณาจักรขอม

การเดินทาง ปราสาทจอมพระอยู่ห่างจากตัวเมืองสุรินทร์ไปตามทางหลวงหมายเลข ๒๑๔ (สุรินทร์-ร้อยเอ็ด) เข้าตัวอำเภอจอมพระ มีทางแยกขวามือเข้าวัดป่าปราสาทจอมพระอีก ๑ กิโลเมตร รวมระยะทางประมาณ ๒๖ กิโลเมตร

วัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร

อำเภอบัวเชด

วัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร เป็นพุทธอุทยานแห่งแรกของประเทศไทย มีพื้นที่กว้างขวางและเป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ยิ่งนัก โดยภายในวัดนอกจากเป็นผืนป่าร่มรื่นเหมาะแก่การพักผ่อนและตั้งจิตภาวนาแล้ว ยังมีพระสถูปเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ รอยพระพุทธบาทบนหิน ซึ่งเชื่อว่ามีมาตั้งแต่ ๑,๕๐๐ ปีมาแล้ว นอกจากนี้ยังมีรูปหล่อพระพุทธรูปปางต่าง ๆ และเกจิอาจารย์ชื่อดังมากมาย รวมถึงพระพุทธบารมีสยามบุรีพิทักษ์ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปปางนาคปรกขนาดใหญ่ สีทองอร่าม มีหน้าตักกว้างถึง ๙ เมตร ประดิษฐานบนยอดเขามองเห็นได้แต่ไกล

รอยพระพุทธบาทบนหินที่วัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร

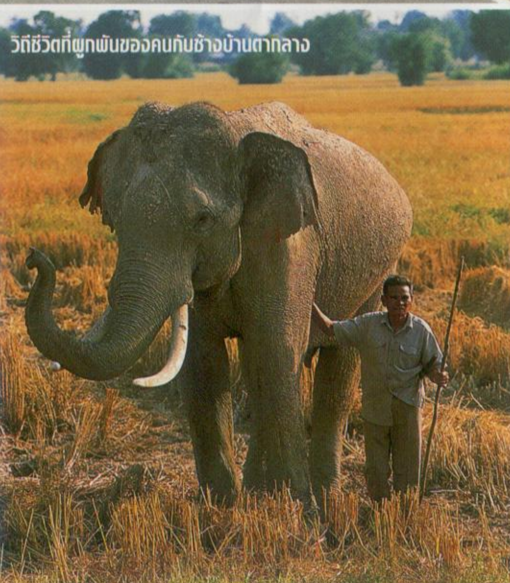

คนพื้นเมืองที่เรียกว่าชาวส่วย หรือกูย มีความสามารถสูงในการคล้องช้างมาฝึกหัด

การเดินทาง จากตัวเมืองสุรินทร์ ใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๑๔ (สุรินทร์-ปราสาท) แล้วเลี้ยวซ้ายไปตามทางหลวงหมายเลข ๒๔ ผ่านอำเภอสังขะไปแล้ว ใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๑๒๔ สู่อำเภอบัวเชด ประมาณ ๒ กิโลเมตร เลี้ยวขวาไปตามเส้นทางเดิมจนถึงสี่แยก ตรงไปเข้าถนน ทช. สร. ๔๐๐๔ ที่จะมุ่งหน้าไปอ่างเก็บน้ำจรัส ประมาณ ๖ กิโลเมตร จากนั้นเลี้ยวขวาไปตามเส้นทางสู่วัดอีกประมาณ ๒ กิโลเมตร

หมู่บ้านช้างจังหวัดสุรินทร์

อำเภอท่าตูม

หมู่บ้านช้างจังหวัดสุรินทร์ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๙ และ ๑๓ บ้านตากลาง ตำบลกระโพ หมู่บ้านแห่งนี้มีชื่อเสียงอย่างยิ่งในเรื่องสัมพันธภาพที่ดีระหว่างคนกับช้าง เพราะชาวบ้านซึ่งเป็นคนพื้นเมืองที่เรียกว่าชาวส่วย หรือกูย มีความสามารถสูงในการคล้องช้างมาฝึกหัดและเลี้ยงในฐานะเพื่อนร่วมครอบครัว ปัจจุบันช้างส่วนใหญ่จะได้รับการฝึกมาเพื่อแสดงความสามารถให้กับผู้ที่สนใจได้เข้าชม และภายในหมู่บ้านแห่งนี้ยังเปิดให้เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการคล้องช้างจากหมอช้างที่มีประสบการณ์ รวมทั้งยังจัดให้มีพิพิธภัณฑ์ช้างขึ้น เพื่อรวบรวมประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับช้าง อุปกรณ์ที่ใช้ในการคล้องช้างและความรู้เรื่องข้อมูลเกี่ยวกับช้าง

วิถีชีวิตที่ผูกพันของคนกับช้างบ้านตากลาง

บริการนั่งช้างชมหมู่บ้าน

หมอช้าง บุคคลสำคัญของบ้านตากลาง

นอกจากนี้ ชาวบ้านตากลางยังจัดให้มีการแสดงช้าง มีบริการนั่งช้างชมหมู่บ้าน รวมถึงโฮมสเตย์สำหรับพักค้างคืนและเรียนรู้วิถีชีวิตของชาวส่วยอีกด้วย ติดต่อสอบถามได้ที่ศูนย์คชศึกษา บ้านตากลาง ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม โทรศัพท์ ๐ ๔๔๑๔ ๕๐๕๐, ๐ ๔๔๕๑ ๑๙๗๕

การเดินทาง จากตัวเมืองสุรินทร์ไปตามทางหลวงหมายเลข ๒๑๔ (สุรินทร์-ร้อยเอ็ด) ก่อนถึงอำเภอท่าตูม มีทางแยกซ้ายบริเวณหลักกิโลเมตรที่ ๓๖ ไปตามทางลาดยางอีกประมาณ ๒๒ กิโลเมตร

หนังปะกำ
คือบ่วงบาศ
ที่ใช้คล้องช้างป่า

งานวันช้างไทย จัดขึ้นในวันที่ ๑๓ มีนาคมของทุกปี

เทศกาลงานประเพณี

จังหวัดสุรินทร์เป็นดินแดนที่มีช้างมากมายแต่โบราณ ชาวเมืองในอดีตหรือที่เรียกว่า "กวย" หรือ "กูย" ได้จับช้างป่ามาฝึกเพื่อใช้เป็นพาหนะมานานแล้ว และเมื่อ "การแสดงของช้าง" ได้ถือกำเนิดขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ ก็ทำให้นามของจังหวัดสุรินทร์เป็นที่รู้จักกันดีในหมู่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

งานจดทะเบียนสมรสบนหลังช้าง (พิธีแต่งงานแบบชาวกูย หรือพิธีซัตเต) จัดในวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ของทุกปี ณ ศูนย์คชศึกษา หมู่บ้านช้าง คู่สมรสที่สนใจสามารถขอรับสิทธิจดทะเบียนบนหลังช้างและเข้าพิธีแต่งงานตามแบบพื้นเมืองของชาวกูยได้โดยไม่จำกัดเชื้อชาติและไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

งานวันช้างไทย จัดขึ้นในวันที่ ๑๓ มีนาคมของทุกปี ในงานมีกิจกรรมทำบุญตักบาตรอุทิศส่วนกุศลให้แก่ช้างและควาญช้างที่เสียชีวิตแล้ว ร่วมเลี้ยงอาหารช้าง และร่วมเสวนาอนาคตชุมชนคนเลี้ยงช้าง

งานประเพณีขึ้นเขาสวาย เคาะระฆัง ๑,๐๘๐ ใบ กราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ จัดขึ้นในวันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๕ ของทุกปี กราบไหว้ ๙ สิ่งศักดิ์สิทธิ์บนเขา เพื่อความเป็นสิริมงคล เคาะระฆัง ๑,๐๘๐ ใบ ให้ชื่อเสียงกังวานไกลเหมือนเสียงระฆัง และนมัสการพระพุทธสุรินทรมงคลบนยอดเขาพนมสวาย

งานสืบสานตำนานปราสาทภูมิโปน (ตำนานเนียงเด๊าะทม) จัดขึ้นในวันที่ ๙-๑๒ เมษายนของทุกปี ชมการแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านและการแสดงตำนานปราสาทภูมิโปน (ตำนานเนียงเด๊าะทม) พร้อมชมงานมหรสพสมโภชตลอดคืน

งานวันช้างไทย

เลี้ยงอาหารช้างในงานวันช้างไทย

เทศกาลเยี่ยมเยือนตาเมือน เดือนเมษา จัดขึ้นในวันที่ ๑๒ เมษายนของทุกปี มีการแข่งขันวิ่งระยะทาง ๑๓ กิโลเมตร จากที่ทำการ อบต.ตาเมียง ถึงปราสาทตาเมือน งานกิจกรรมที่จัดขึ้นในพื้นที่ เช่น การประกวดหญิงงาม "ธิดาตาเมือน" ประกวดภาพวาดปราสาทตาเมือน การแข่งขันชกมวยไทย-กัมพูชา การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน และการแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองสุรินทร์

งานวันผู้สูงอายุและสงกรานต์ช้าง จัดขึ้นในวันที่ ๑๓-๑๖ เมษายนของทุกปี ร่วมมอบของที่ระลึกแด่ผู้สูงอายุ กิจกรรมรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ ร่วมเลี้ยงอาหารช้างและกิจกรรมสงกรานต์ช้าง

งานประเพณีบวชนาคแห่ช้าง จัดขึ้นในวันขึ้น ๑๓-๑๕ ค่ำ เดือน ๖ (ราวกลางเดือนพฤษภาคมของทุกปี) ณ วัดแจ้งสว่าง บ้านตากลาง อำเภอท่าตูม จะมีการแห่แหนบรรดานาคด้วยขบวนช้างกว่า ๕๐ เชือก ข้ามลำน้ำมูลกันอย่างเอิกเกริก พิธีโกนผมนาค พิธีแห่นาคช้างไปสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ศาลเจ้าพ่อวังทะลุ และพิธีอุปสมบทนาค

ประเพณีแซนโฎนตา จัดในวันแรม ๑๔ ค่ำ เดือน ๑๐ (เดือนกันยายน) ของทุกปี ชมขบวนแห่จำลองเครื่องแซนโฎนตาและเครื่องจูนโฎนตาที่ยิ่งใหญ่ ชมและร่วมพิธีบูชาบรรพบุรุษของชาวไทยเชื้อสายเขมร พิธีเซ่นไหว้และขอขมาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ศาลปู่ตา

งานประเพณีแข่งขันเรือยาวชิงถ้วยพระราชทานฯ จังหวัดสุรินทร์ จัดขึ้นประมาณปลายเดือนตุลาคมถึงต้นเดือนพฤศจิกายน ชมและเชียร์การแข่งขันเรือยาวในรุ่นต่าง ๆ เช่น เรือยาว ๕๐

การประกวดหญิงงาม "ธิดาตาเมือน"

ฝีพาย ๔๐ ฝีพาย ไปถึงเรือไฟเบอร์ ๕ ฝีพาย เพื่อชิงความเป็นหนึ่งของลุ่มลำน้ำมูล โดยมีถ้วยพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นรางวัล

งานเลี้ยงช้าง/งานช้างและกาชาดสุรินทร์ จัดขึ้นระหว่างสัปดาห์ที่สามในเดือนพฤศจิกายน ของทุกปี ณ สนามกีฬาศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ ในงานมีการจัดประกวดโต๊ะอาหารช้าง จัดขบวนแห่ต้อนรับช้าง เลี้ยงอาหารช้างที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีการแสดงของช้าง เช่น การคล้องช้าง การชักเย่อคนกับช้าง ช้างแข่งฟุตบอล ขบวนช้างศึก รวมทั้งการแสดงศิลปะพื้นเมือง ได้แก่ เรือมอันเร กันตรึม เป็นต้น

งานฉลองปราสาทศีขรภูมิและงานประเพณีลอยกระทง จัดขึ้นในสัปดาห์ที่สองหรือสามของเดือนพฤศจิกายนทุกปี ณ บริเวณปราสาทศีขรภูมิ ในงานมีการจัดแสดงแสงเสียงการจำลองวิถีชีวิตคนพื้นเมือง (เขมร ลาว กวย) การแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้าน การจำหน่ายของที่ระลึก การประกวดนางนพมาศ การประกวดกระทงและขบวนแห่

เทศกาลงานปลาไหล ข้าวใหม่หอมมะลิและงานกาชาดประจำปี จัดขึ้นในสัปดาห์ที่สามของเดือนธันวาคมทุกปี ณ บริเวณสนามที่ว่าการอำเภอชุมพลบุรี เพราะหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จก็เป็นช่วงที่ปลาไหลเจริญเติบโต เกษตรกรสามารถจับปลาไหลได้ในปริมาณมาก และเป็นที่นิยมบริโภค เนื่องจากลำตัวโตสีเหลือง ไม่มีกลิ่นคาว

ผ้าไหมฝีมือประณีต หนึ่งในเอกลักษณ์ของสุรินทร์

การเดินทาง

รถยนต์

จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๑ (ถนนพหลโยธิน) แล้วแยกเข้าสู่เส้นทางหลวงหมายเลข ๒ (ถนนมิตรภาพ) ที่จังหวัดสระบุรี และเดินทางเข้าเส้นทางหลวงหมายเลข ๒๔ (โชคชัย-เดชอุดม) ผ่านอำเภอนางรอง อำเภอปราสาท จากอำเภอปราสาทแยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๒๑๔ ถึงตัวเมืองสุรินทร์ รวมระยะทาง ๔๕๗ กิโลเมตร หรือเดินทางจากกรุงเทพฯ ไปยังจังหวัดนครราชสีมา ต่อด้วยทางหลวงหมายเลข ๒๒๖ ผ่านอำเภอจักราช ห้วยแถลง ลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ สู่จังหวัดสุรินทร์ รวมระยะทาง ๔๓๔ กิโลเมตร

รถโดยสารประจำทาง

จากกรุงเทพฯ มีรถโดยสารประจำทางออกจากสถานีขนส่งสายตะวันออกเฉียงเหนือ ถนนกำแพงเพชร ๒ (หมอชิต ๒) ไปจังหวัดสุรินทร์ทุกวัน สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๙๓๖ ๒๘๕๒-๖๖ www.transport.co.th บริษัทขนส่ง จำกัด จังหวัดสุรินทร์ โทรศัพท์ ๐ ๔๔๕๑ ๑๗๕๖ บริษัททิจการราชสีมาทัวร์ โทรศัพท์ ๐ ๔๔๕๑ ๒๑๖๑ นครชัยแอร์ โทรศัพท์ ๐ ๔๔๕๑ ๕๑๕๑

รถไฟ

มีรถไฟออกจากสถานีรถไฟกรุงเทพ (สถานีหัวลำโพง) และสถานีบางซื่อ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๑๖๙๐, ๐ ๒๒๒๐ ๔๓๓๔, ๐ ๒๒๒๐ ๔๔๔๔ และสถานีรถไฟสุรินทร์ โทรศัพท์ ๐ ๔๔๕๑ ๑๒๙๕, ๐ ๔๔๕๑ ๕๓๙๓ www.railway.co.th